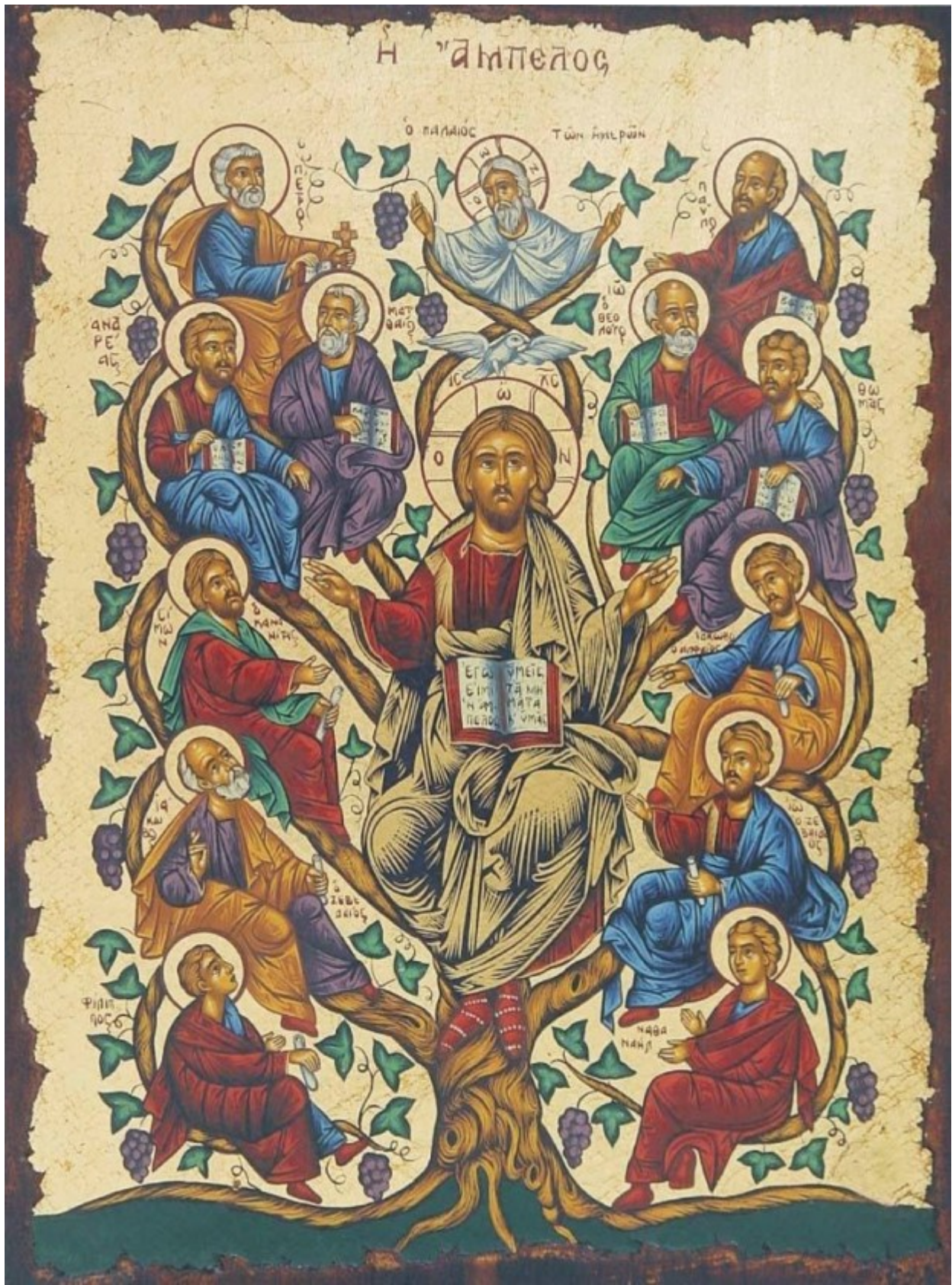

30 Αυγούστου 2015

Ο αμπελώνας του Θεού και οι κακοί αμπελουργοί (Κυριακή 1Γ΄Ματθαίου)

[/ Ορθόδοξη πίστη](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

(Γεωργίου Π. Πατρώνου, Ομοτ. Καθηγ. Παν/μίου Αθηνών)

Η παρούσα παραβολή αναφέρεται σε τρία - τέσσερα στάδια, θα λέγαμε θεολογικά,

του σχεδίου της θείας Οικο-νομίας, διά μέσου των οποίων ενήργησε ο Θεός για τη σω-τηρία της ανθρωπότητας. Οι άνθρωποι, όμως, δυστυχώς, αντέδρασαν βίαια στις προσπάθειες αυτές του Θεού και εκ πρώτης όψεως παρουσιάζονται ως αν να αποτυγχάνει το σχέδιο αυτής της σωτηρίας. Με απλά και κατανοητά για όλους λόγια ο Ιησούς, παίρνοντας μια γνωστή σε όλους εικόνα από την καθημερινή ζωή, εκείνη του αμπελώνα και των αμπελουργών, εκθέτει πολύ δύσκολες θεολογικές έννοιες, που διαφορετικά θα ήταν αδύνατο να κατανοηθούν από τους απλοϊκούς και απαίδευτους ακροατές του. Έτσι, με την παραβολή, όχι μόνο έγινε απόλυτα κατανοη-τός ο λόγος του, αλλά και οι περισσότεροι την εξέλαβαν ως ένα θέμα που τους αφορούσε άμεσα.

1. Ο Θεός δημιουργός του αμπελώνα

Ότι ο Θεός είναι δημιουργός του αμπελώνα είναι μια ενδιαφέρουσα έννοια. Φέρνει στο νου μας το γεγονός ότι ο Θεός είναι δημιουργός της κτίσης και της φύσης. Δημι-ουργός της Εδέμ και του ανθρώπου μέσα στον αμπελώνα της Εδέμ. Αυτό είναι το πρώτο στάδιο.

Κατά την περίοδο αυτή, ο κόσμος, η ιστορία και η ζωή είναι ο χώρος όπου δραστηριοποιείται ο άνθρωπος. Ο Θεός έθεσε τον άνθρωπο στην Εδέμ να περιποιείται τον κήπο του παραδείσου, να φροντίζει τα ζώα και τα φυτά και να αισθάνεται κύριος όλου αυτού του κόσμου. Στον αμπελώνα της Εδέμ ο άνθρωπος δημιουργεί τα γύρω κτίσματα, καλλιεργεί τη γη και επικοινωνεί συμφιλιωτικά με όλους και όλα. Δίνει ονόματα στα ζώα, που σημαίνει ότι είναι κύ-ριος αυτού του κόσμου. Καλλιεργεί την φύση σαν ένα κα-λό αμπελώνα για να δώσει τους εύχυμους καρπούς του. Διαλέγεται και συνομιλεί με τον άλλο άνθρωπο και με τον ίδιο τον Θεό. Όλα είναι συμφιλιωμένα και όλοι βρίσκο-νται στην Εδέμ σε αγαπητική σχέση και κοινωνία.

Εάν έλθουμε τώρα στην παραβολή βρίσκουμε κάποια αντιστοιχία με τραγικά όμως αποτελέσματα. Όπως τραγι-κή ήταν η κατάληξη του αρχικού ανθρώπου στην Εδέμ, που εξαιτίας της επαναστατικότητάς του και της παρα-κοής του, εκδιώχθηκε από τον παράδεισο και οδηγήθηκε στην έρημο της ιστορίας. Ο Θεός, λοιπόν, φυτεύει αμπελώνα, έκανε ασφαλή περίφραξη και οικοδόμησε όλα τα αναγκαία κτίσματα για την καλλιέργεια, τη συλλογή των καρπών και την παρασκευή του εκλεκτού οίνου. Σ' αυτόν τον αμπελώνα έθεσε γεωργούς ως υπαλλήλους μέχρι την περίοδο του θέρους, οπότε θα έρχονταν οι άνθρωποι του Κυρίου για την απόδοση του λογαριασμού.

Οι γεωργοί, όμως, ενεργούντες πονηρά, συνέλαβαν τους πρώτους απεσταλμένους του Κυρίου, τους «έδειραν» και τους «απέκτειναν». Οι ερμηνευτές Πατέρες,

ομιλούν στην περίπτωση αυτή, για το πρώτο στάδιο της αποστολής εκ μέρους του Θεού των Προφητών και των Πατριαρχών του παλαιού Ισραήλ. Ο κόσμος δεν τους δέχθηκε και τους «απέκτεινε», με σκοπό να ιδιοποιηθούν οι αμπελουργοί τους καρπούς και να μην αποδώσουν τα οφειλόμενα στον κύριο του αμπελώνα.

2. Οι αποστολές εκ μέρους του Θεού

Παρά το γεγονός, ότι η συμπεριφορά αυτή των εργατών της αμπέλου εξόργισε τον Θεό, ο Θεός επιμένει σε μια διαλακτικότερη στάση τους και σε μια συμφιλιωτική συμφωνία μαζί τους. Επαναλαμβάνει την αποστολή με σημαντικότερα αυτή τη φορά πρόσωπα. Αποστέλλει τους μαθη-τές και αποστόλους του Κυρίου, τους Αγίους και πατέρες της Εκκλησίας, και, η συμπεριφορά είναι η ίδια και σκλη-ρότερη, διωγμοί, λιθοβολισμοί, μαρτυρικός θάνατος. Οι αλλεπάλληλες αποστολές καταλήγουν στο ίδιο αποτέλεσμα, όπως αναφέρει και ο ευαγγελιστής Ματθαίος, «και εποίησαν αυτοίς ωσαύτως». Αυτός είναι τελικά ο άνθρω-πος μέσα στην ιστορία της δημιουργίας.

Και ο κύριος του αμπελώνα, ο Θεός, αποφασίζει να στείλει και τον Υιό του, μήπως οι αμπελουργοί «εντραπήσονται αυτόν». Οι ερμηνευτές Πατέρες και πάλι ερμηνεύ-ουν την ύψιστη αυτή αποστολή μέσα στο σχέδιο της θείας Οικονομίας για τη σωτηρία της ανθρωπότητας και την ταυτίζουν με την αποστολή του Ιησού Χριστού, του Υιού και Λόγου του Θεού.

Η συμπεριφορά των εργατών του αμπελώνα στην τε-λευταία αυτή αποστολή είναι ακόμη πιο σκληρή. Υπο-γραμμίζεται στο Ευαγγέλιο, ότι διαλογίζονται πονηρά και ενεργούν βάσει κάποιου σχεδίου, ώστε να αποκτείνουν τον Υιό και να κληρονομήσουν αυτοί τον αμπελώνα. Οι άνθρωποι χωρίς Θεό πάντα διαλογίζονται πονηρά, σχε-διάζουν συμφεροντολογικά και επιδιώκουν τον πλουτισμό τους με κάθε άνομο και παράνομο τρόπο. Φτάνουν ως και τα ακρότατα όρια του εγκλήματος.

Ο πλουτισμός πολλών ανθρώπων, δυστυχώς, κινείται πολλές φορές όχι μόνο στα πλαίσια της απάτης αλλά και του εγκλήματος. Όσο και αν φαίνεται απίστευτο. Όταν κάποιος προτάσσει το ατομικό του συμφέρον και μάλιστα σε οικονομικό επίπεδο και εις βάρος της υγείας και της ζωής των άλλων, ενεργεί εγκληματικά και αυτό είναι τρο-μακτικό, γιατί είναι τελικά δαιμονικό. Η νόθευση των τροφών, η αλλοίωση των φαρμάκων, η ελαττωματική κατασκευή των έργων και των οικοδομών, η εμπορευματοποίηση της υγείας, μας θυμίζουν ενέργειες των εργατών του αμπελώνα που διαλογίζονται πονηρά. Και προς χάριν του συμφέροντος προχωρούν στο έγκλημα.

Σ' αυτές τις περιπτώσεις, όχι των απλών ανθρώπινων λαθών και αδυναμιών, αλλά του προγραμματισμένου εγκλήματος και των δαιμονικών διαλογισμών, το Ευαγγέλιο παίρνει σκληρή θέση: «όταν ουν έλθη ο κύριος του αμπελώνος... κακούς κακώς απολέσει αυτούς». Σ' αυτές τις περιπτώσεις των εγκληματικών ενεργειών δεν υπάρχει ενδιάμεση και συμβιβαστική λύση. Πρέπει να είναι κανείς απόλυτος και ασυμβίβαστος. Διότι όλοι αυτοί επιβιώνουν και κυριαρχούν εξαιτίας της δικής μας ανοχής. Όταν πρόκειται περί ζωής και θανάτου δεν χρειάζονται ούτε ερμη-νείες ούτε αιτιολογήσεις. Χρειάζεται σαφής και ξεκάθαρη τοποθέτηση και απάντηση.

3. Ο Ιησούς «εις κεφαλήν γωνίας»

Η παραβολή αυτή του Ευαγγελίου καταλήγει σε μια βασική αρχή· κριτήριο ζωής, αρχών και διαπροσωπικών σχέσεων, τίθεται ο Ιησούς Χριστός. Βέβαια έχουμε εδώ μια ενδιαφέρουσα θεολογική σύνδεση παλαιοδιαθηκικών δεδομένων με τα γεγονότα της Καινής Διαθήκης. Η δραματική ιστορία του παλαιού Ισραήλ που απέκτεινε τους Προφήτες, επαναλαμβάνεται ως γεγονός προτύπωσης για όλες τις εποχές. Η ιστορία, δυστυχώς, πάντα έτσι κινείται.

Το οργανωμένο έγκλημα πάντα στοχεύει πολύ υψηλά. Μ' αυτόν τον τρόπο επιβιώνει και διασφαλίζεται για να συνεχίσει το τραγικό του έργο. Πάντα το κακό στοχεύει στους εργάτες του καλού και του αγαθού. Η αποκορύφωση του δαιμονικού ήταν η σταύρωση και ο θάνατος του Ιη-σού Χριστού. Η προσβολή και η αποδοκιμασία του ακρογωνιαίου λίθου της Εκκλησίας. Οι αντίθετες και αντίχριστες δυνάμεις, οργανωμένες στις αρχές και εξουσίες του αιώνας τούτου, είναι η μόνιμη απειλή κατά του καλού και του αγαθού. Το αγαθό και το καλό για τη θεολογία έχει πάντα μια χριστολογική αναφορά, που σημαίνει, πως δεν υπάρχει καλό και αγαθό έξω από τον Χριστό. Ο Χριστός είναι ο ακρογωνιαίος λίθος και το κριτήριο κάθε ηθικής και πνευματικής ζωής.

Οι άνθρωποι του σκότους, του συμφέροντος και της αδικίας, πάντα αποδοκιμάζουν διά μέσου των αιώνων κά-θε ακρογωνιαίο λίθο της ηθικής και των πνευματικών αξιών. Στην αναρχία και στην ανομία αυτοί αυθαιρετούν εις βάρος των μικρών και αδυνάτων. Προσπαθούν να πνί-ξουν κάθε έλεγχο και κάθε αντίδραση. Ποτέ δεν είναι δια-τεθειμένοι να δώσουν λόγον και να απολογηθούν για τις πράξεις τους. Είναι έτοιμοι και να εγκληματίσουν ακόμη παρά να δεχθούν τον οποιονδήποτε νόμιμο έλεγχο. Ακριβώς όπως συνέβη με τους εργάτες του αμπελώνα της θαυμάσιας αυτής παραβολής.

: Οι γεωργοί και η ἀμπελος. Μικρογραφία εικονογραφημένου χειρογράφου, 11ος αι. μ.Χ., Εθνική Βιβλιοθήκη Παρισίων.

(Γεωργίου Π. Πατρώνου, Ομοτ. Καθηγ. Παν/μίου Αθηνών, Κήρυγμα και Θεολογία, τ. Α΄, εκδ. Αποστ. Διακονία, σ.130-134)